

AAA-001-001653 Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2016

Dev. & Eco. of Environment - II : Paper - XVIII

Faculty Code : 001

Subject Code : 001653

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : સ્પષ્ટ અને મુદ્દાસર જવાબ લખો.

વિભાગ - ૧

૧ બહુવિધ વિકલ્પ પ્રશ્નો :

૨૦

(૧) પર્યાવરણની પ્રાકૃતિક સમતુલાને જાળવવી એ કોઈ પણ માનવીની નીચેનામાંથી કઈ ફરજ બની રહે છે ?

(a) મૂળભૂત ફરજ	(b) નૈતિક ફરજ
(c) રાજકીય ફરજ	(d) સામાજિક ફરજ

(૨) પર્યાવરણનો ખ્યાલ કેવો છે ?

(a) સંકુચિત છે	(b) વ્યાપક છે
(c) મર્યાદિત છે	(d) રૂઢિવાદી છે

(૩) પર્યાવરણીય સમસ્યાઓને મુખ્યત્વે કેટલા વિભાગમાં વિભાજિત કરવામાં આવે છે ?

(a) ત્રણ	(b) ચાર
(c) બે	(d) પાંચ

(૪) પર્યાવરણના મુખ્ય અંગો કેટલા છે ?

(a) ત્રણ	(b) પાંચ
(c) બે	(d) ચાર

(૫) આર્થિક વિકાસના મુખ્ય ઘટકો કેટલા છે ?

(a) બે	(b) પાંચ
(c) ચાર	(d) ત્રણ

- (૬) જંગલોના વિનાશ માટે નીચેનામાંથી કયું કારણ જવાબદાર છે ?
- માનવ જરૂરિયાતોમાં વધારો
 - વસ્તીમાં બેફામ વધારો
 - રાજકીય યુદ્ધો
 - ઉપરોક્ત ત્રણેય
- (૭) આંતરરાષ્ટ્રીય લેવલે ગ્લોબલ વોર્મિંગને નાથવામાં કેવી સફળતા મળેલ છે ?
- ખૂબ જ
 - ઓછી
 - સાધારણ
 - ખૂબ જ ઓછી
- (૮) પૃથ્વીના હવામાનમાં રહેલા કાર્બનનું શોષણ કોણ કરે છે ?
- પર્વતો
 - નદીઓ
 - જંગલો
 - સમુદ્રો
- (૯) પાણીની તુલના માનવીના કયા અંગ સાથે કરવામાં આવે છે ?
- કિડની સાથે
 - કરોડરજ્જુ સાથે
 - ફેફસા સાથે
 - હૃદય સાથે
- (૧૦) શાશ્વત આર્થિક વિકાસ એટલે શું ?
- ટકાઉ પોષણક્ષમ વિકાસ
 - કામચલાઉ વિકાસ
 - સરકારનો વિકાસ
 - એકપણ નહીં
- (૧૧) કયા વિકસિત દેશે પર્યાવરણના રક્ષણ માટેના ઉપાયો રજૂ કર્યા છે ?
- ઈંગ્લેન્ડ
 - ઓસ્ટ્રેલિયા
 - જર્મની
 - ઉપરોક્ત તમામ
- (૧૨) ગ્લોબલ વોર્મિંગ એટલે
- તાપમાનમાં વધારો
 - તાપમાનમાં સ્થિરતા
 - તાપમાનમાં ઘટાડો
 - તાપમાનમાં અતિશય ઘટાડો

(૧૩) આર્થિક વિકાસનું મુખ્ય ધ્યેય શું છે ?

(a) સામાજિક વૃદ્ધિ	(b) ઉત્પાદન વૃદ્ધિ
(c) આર્થિક વૃદ્ધિ	(d) માનવ કલ્યાણ

(૧૪) પર્યાવરણનાં પ્રદૂષણ માટે નીચેનામાંથી કયા પરિબલો જવાબદાર છે ?

(a) વસ્તી વધારો	(b) ઉદ્યોગીકરણ
(c) શહેરીકરણ	(d) ઉપરોક્ત તમામ

(૧૫) નાણાકીય નીતિ એટલે શું ?

(a) આયોજન કમિશનની નીતિ
(b) વાણિજ્ય બેંકોની નીતિ
(c) રિઝર્વ બેંકની નીતિ
(d) સરકારની નીતિ

(૧૬) સાચા અર્થમાં શાશ્વત વિકાસનો ખ્યાલ ક્યારે ઉદ્ભવ્યો ?

(a) ઈ.સ. ૧૯૮૮	(b) ઈ.સ. ૧૯૮૯
(c) ઈ.સ. ૧૯૮૭	(d) ઈ.સ. ૧૯૯૦

(૧૭) આર્થિક વિકાસ અને પર્યાવરણ વચ્ચે કેવો સંબંધ જોવા મળે છે ?

(a) સમાન	(b) વ્યસ્ત
(c) સવળો	(d) સમતોલ

(૧૮) નીચેનામાંથી કયું પગલું ગુણાત્મક શાખ નિયંત્રણનું છે ?

(a) બેંક દર
(b) ખુલ્લા બજારની નીતિ
(c) શાખની માપબંધી
(d) રોકડ અનામત પ્રમાણ

(૧૯) કઈ નીતિ અર્થતંત્રમાં અસરકારક માંગને પ્રત્યક્ષ અસર કરે છે ?

(a) નાણાકીય નીતિ	(b) રાજકોષીય નીતિ
(c) વાણિજ્ય નીતિ	(d) ઔદ્યોગિક નીતિ

(૨૦) રિઝર્વ બેંક નાણાકીય નીતિના અમલ માટે મુખ્યત્વે કેટલા પ્રકારના સાધનોનો ઉપયોગ કરે છે ?

(a) ચાર	(b) બે
(c) પાંચ	(b) ત્રણ

વિભાગ - ૨

૧ પ્રદૂષણની અસરો જણાવો. ૧૦

અથવા

૧ પ્રદૂષણ નિયંત્રણ નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૦

૨ શાશ્વત આર્થિક વિકાસ અને ભારતીય અર્થકારણની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૨ આર્થિક વિકાસ અને પર્યાવરણનો સંબંધ સમજાવો. ૧૦

૩ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (બે માંથી એક) ૦૮

(૧) વર્તમાન નાણાકીય નીતિ

(૨) જંગલોનું મહત્વ

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૦૮

(૧) પ્રદૂષણના પ્રકારો

(૨) રાજકોષીય નીતિના હેતુઓ

૪ ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (ચારમાંથી બે) ૧૪

(૧) જંગલોના વિનાશ માટેનાં કારણો જણાવો.

(૨) નાણાકીય નીતિના પરિમાણાત્મક સાધનો જણાવો.

(૩) ગ્લોબલ વોર્મિંગ સમજાવો.

(૪) પર્યાવરણીય કટોકટી.

ENGLISH VERSION

Instruction : Write clear and to the point answers.

SECTION - I

1 MCQ. : 20

- (1) Which type duty of human being to maintain natural environmental balance?
 - (a) fundamental duty (b) moral duty
 - (c) political duty (d) social duty
- (2) Which type concept of environment?
 - (a) narrow (b) broad
 - (c) limited (d) orthodox
- (3) How much divided main environmental problems?
 - (a) three part (b) four part
 - (c) two part (d) five part
- (4) How much main elements of environment?
 - (a) three (b) five
 - (c) two (d) four
- (5) How much elements of economic development?
 - (a) two (b) five
 - (c) four (d) three
- (6) Which factor is responsible for deforestation?
 - (a) increasing of human being needs
 - (b) explosion of population
 - (c) political wars
 - (b) above three

- (7) How much success of control of global warming in the international level?
- (a) too much (b) less
(c) normal (d) too much less
- (8) Who is exploitation of carbon in the climate of Earth?
- (a) mountains (b) rivers
(c) forests (d) oceans
- (9) How does compare water with human being body's part?
- (a) with kidney (b) with backbone
(c) with lungs (d) with heart
- (10) What is sustainable development?
- (a) sustainable development
(b) temporary development
(c) development of government
(d) none of these
- (11) Which of the developed countries had given remedies for protecting environment?
- (a) England (b) Australia
(c) Germany (d) Above all
- (12) Global warming mean.....
- (a) increasing in temperature
(b) stability in temperature
(c) decreasing in temperature
(d) more decreasing in temperature
- (13) What is the main aim of economic development?
- (a) Social growth
(b) Production growth
(c) Economic growth
(d) Growth of human-beings welfare

- (14) Which factors are responsible for the pollution of Environment?
- (a) Population explosion
 - (b) Industrialization
 - (c) Urbanization
 - (d) Above all
- (15) What is monetary policy?
- (a) Policy of the planning Commission
 - (b) Policy of Commercial Banks
 - (c) Policy of the RBI
 - (d) Policy of the Govt.
- (16) When was the concept of sustainable economic development emerged in real meaning?
- (a) 1988
 - (b) 1989
 - (c) 1987
 - (d) 1990
- (17) What is relation between economic development and environment?
- (a) Equal
 - (b) Inverse
 - (c) Proportionate
 - (d) Balanced
- (18) Which of the following is selective measure of credit control?
- (a) Bank rate
 - (b) Open market operations
 - (c) Credit rationing
 - (d) Cash Reserve Ratio
- (19) Which policy directly affects aggregate demand in the economy?
- (a) Monetary policy
 - (b) Fiscal policy
 - (c) Commercial policy
 - (d) Industrial policy
- (20) How many types of instruments are used to implement monetary policy of Reserve Bank?
- (a) Four
 - (b) Two
 - (c) Five
 - (b) Three

SECTION - II

1 Describe the impacts of pollution. **10**

OR

1 To evaluate the policy of pollution control. **10**

2 Discuss the concept of sustainable Economic Development and Indian Economic. **10**

OR

2 Examine inter relationship between Economic Development and Environment. **10**

3 (a) Write the short note : (any one) **08**

(1) Recent Monetary Policy

(2) Importance of Forest

(b) Write the short note : (any one) **08**

(1) Types of Pollution

(2) Objectives of fiscal policy.

4 Short Answer : (any two) **14**

(1) Describe the reasons of deforestation.

(2) Discuss the quantitative instruments of monetary policy.

(3) Explain Global Warming.

(4) Examine Environmental Crisis.
